

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 61 | 16-22 Ağustos 2021

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 22 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş belgesinde](#) söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

16 Ağustos: İstanbul'da polis üç kişiyi zırhlı bir araca zorla [bindirerek](#) araçta işkence ve kötü muameleye maruz bıraktı ve bu kişilere devlet için muhbir olma baskısı yaptı.

18 Ağustos: Savcılar, bir kalp rahatsızlığı nedeniyle hastanede yoğun bakım altında tutulan 11 yaşındaki Ömer Faruk Turan'ın babası olan ve Gülen hareketiyle irtibatı nedeniyle tutuklu bulunan Murat Turan'ın oğlunu son kez görebilmesi için yapılan bir ziyaret başvurusunu [reddetti](#).

18 Ağustos: Adalet Bakanlığı bir görüş yazısında, İslam'ın kutsal mekanlarından Kâbe'nin LGBT bayraklarıyla beraber resmedildiği bir poster nedeniyle bir Boğaziçi Üniversitesi öğrencisinin nefrete teşvik etme suçlamasıyla tutuklanmasının hukuka uygun olduğunu ve İslam'da eşcinselliğin yasaklanmış olduğunu [ifade etti](#).

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevlerinden ihraç edilen ve sırasıyla 6 Ağustos 2019 ve 29 Aralık 2020 tarihlerinde ortadan kayboldukları ihbar edilen eski kamu çalışanları [Yusuf Bilge Tunç](#) ve [Hüseyin Galip Küçüközyiğit](#)'ten bir haber alınamadı. Tunç ve Küçüközyiğit'in ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örnekleri oldu.

21 Ağustos: KHK'lılar için adalet talep eden eylemleriyle bilinen eski kamu çalışanı Alev Şahin, sosyal medya üzerinden yaptığı duyuruda, kendisini polis memuru olarak tanıtan altı kişi tarafından herhangi bir gözaltı emri ibraz edilmeksizin siyah bir panelvana binmesinin talep edildiğini [belirtti](#). Şahin hadisenin bir kaçırma girişimi olduğunu ifade etti.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

16 Ağustos: İstanbul'da polis KHK ile kamu görevinden ihracını protesto etmek için oturma eylemi düzenleyen aktivist Nursel Tanrıverdi'yi [gözaltına aldı](#).

17 Ağustos: İstanbul'da polis aralarında dört çocuğun da bulunduğu 11 kişiyi HDP tarafından düzenlenen bir etkinliğe katıldıkları sırada terörizm propagandası yaptıkları suçlamasıyla [gözaltına aldı](#).

18 Ağustos: Şanlıurfa'da jandarma güçleri elektrik kesintileri nedeniyle yerel bir enerji dağıtım şirketine karşı protesto eylemi yapan 11 kişiyi [gözaltına aldı](#). Gözaltına alınan kişiler aynı gün içinde mahkemeye çıkarılmalarının ardından serbest bırakıldı.

20 Ağustos: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bir cumhurbaşkanlığı kararnamesi yayımlayarak Devlet Denetleme Kurulu'nu STK'ları denetlemekle [yetkilendirdi](#). Gelişme geçtiğimiz yıl Meclis'ten geçirilen ve İçişleri Bakanlığı'na yöneticileri terörizm suçlamasıyla yargılanan kuruluşların yöneticilerini değiştirme yetkisi tanıyan tartışmalı bir yasanın ardından geldi.

22 Ağustos: Hatay'da polis Ocak ayında gerçekleşen ve 70 yaşındaki bir kadının kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmesine neden olan bir polis baskınına protesto eden dört kişiyi [gözümlüne aldı](#).

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

16 Ağustos: Terörizm suçlamasıyla 13 Ağustos günü gözümlüne alınan JinNews muhabiri Beritan Canözer, üç günlük bir gözümlünün ardından [serbest bırakıldı](#).

17 Ağustos: İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayımlanan bir [raporda](#) Türkiye'de 2016 ve 2020 yılları arasında toplam 349.763 internet sayfasına erişim engeli getirildiği belirtildi.

17 Ağustos: Hükümet yanlısı medyada çıkan haberlerde iktidar partisinin sosyal medya ortamında hakaret ettiği veya dezenformasyon yaydığı tespit edilen kişilere hapis cezası öngören bir yasa tasarısı sunmaya hazırlandığı [duyuruldu](#).

17 Ağustos: İstanbul'da polis altı kişiyi çeşitli yerlerde göçmen karşıtı posterler astıkları suçlamasıyla [gözümlüne aldı](#). Söz konusu kişiler mahkemeye sevk edilmelerinin ardından aynı gün içerisinde serbest bırakıldı.

17 Ağustos: Erişim Sağlayıcıları Birliği, Kocaeli'deki bir belediye ihalesinde yolsuzluk yapıldığı iddiaları içeren haberlere [erişim engeli](#) getirdi.

17 Ağustos: İstanbul'da bir mahkeme, yargıda usulsüzlük iddiaları içeren bir habere daha önce getirilen erişim engeliyle ilgili İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayımlanan bir duyuruya [erişim engeli](#) getirdi.

18 Ağustos: Ankara'da polis aralarında HDP üyelerinin de olduğu altı kişiyi sosyal medya paylaşımları nedeniyle [gözümlüne aldı](#).

19 Ağustos: İstanbul'da gece bekçileri, asansör boşluğuna düşmesinin ardından hastanede hayatını kaybeden 3 yaşında bir çocuğa ilişkin haber takibi yapan üç gazeteciye [saldırdı](#) ve haber takibine engel oldu.

19 Ağustos: Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ) bir [açıklama](#) yayımlayarak, 8 Ağustos günü Ankara'da ölü bulunan Kırım Haber Ajansı (QHA) Türkiye direktörü ve gazeteci Aydın Taş'ın ölümünün süratle ve şeffaf bir biçimde araştırılması için Türk makamlarına çağrıda bulundu. Taş'ın ölümü intihar olarak sınıflandırılrsa da, meslektaşları bunu olası görmediklerine dikkat çekiyor.

20 Ağustos: Muhalif siyasetçi Buğra Kavuncu, yayın konusu olarak bulunduğu bir televizyon stüdyosundan ayrıldığı sırada [yumruklu saldırıya](#) uğradı. Gelişme, daha önce muhalefet partisi lideri Meral Akşener'e yönelik bir saldırı hakkında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bunun henüz bir başlangıç olduğu yönündeki ifadelerinin ardından yaşandı.

22 Ağustos: Devlet kanalı TRT, 22 yıllık teknik çalışanı Deniz Salmanlı'yı sosyal medya paylaşımları nedeniyle tazminatsız olarak [işten çıkardı](#).

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

17 Ağustos: İktidara yakın bir kişi olarak bilinen Sadık Yıldırım, arabasında uyuşturucu ve silahlar bulunmasının ardından kendisini gözümlüne alan polis memurunu sosyal medyada tehdit ettikten kısa bir süre sonra bir mahkeme tarafından [serbest bırakıldı](#).

18 Ağustos: Adalet Bakanlığı bir görüş yazısında, İslam'ın kutsal mekanlarından Kâbe'nin LGBT bayraklarıyla beraber resmedildiği bir poster nedeniyle bir Boğaziçi Üniversitesi öğrencisinin nefrete teşvik etme suçlamasıyla tutuklanmasının hukuka uygun olduğunu ve İslam'da eşcinselliğin yasaklanmış olduğunu [ifade etti](#).

19 Ağustos: ABD'de yaşayan bir Türk işadamına yönelik Türkiye mahkemeleri nezdindeki terörizm suçlamalarının, bahse konu işadamının Türkiye'nin Washington Büyükelçisi tarafından Temmuz ayında ziyaret edilmesinden bir ay sonra [düştüğü](#) bir gazeteci tarafından duyuruldu.

20 Ağustos: Muhalif siyasetçi Buğra Kavuncu, yayın konusu olarak bulunduğu bir televizyon stüdyosundan ayrıldığı sırada [yumruklu saldırıya](#) uğradı. Gelişme, daha önce muhalefet partisi lideri Meral Akşener'e yönelik bir saldırı hakkında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bunun henüz bir başlangıç olduğu yönündeki ifadelerinin ardından yaşandı.

KÜRT AZINLIK

16 Ağustos: Terörizm suçlamasıyla 13 Ağustos günü gözaltına alınan JinNews muhabiri Beritan Canözer, üç günlük bir gözaltının ardından [serbest bırakıldı](#).

17 Ağustos: Antalya'da bir grup ırkçı saldırgan bir arabayı durdurarak içinde bulunan Erhan Sevim'i Kürt olması nedeniyle fiziksel şiddete [maruz bıraktı](#). Hadise hükümet yanlısı çevrelerin bölgeyi sarsan geniş çaplı orman yangınlarının PKK tarafından başlatıldığı yönündeki iddialarının ardından yaşandı.

17 Ağustos: İstanbul'da polis aralarında dört çocuğun da bulunduğu 11 kişiyi HDP tarafından düzenlenen bir etkinliğe katıldıkları sırada terörizm propagandası yaptıkları suçlamasıyla [gözaltına aldı](#).

18 Ağustos: Ankara'da polis aralarında HDP üyelerinin de olduğu altı kişiyi sosyal medya paylaşımları nedeniyle [gözaltına aldı](#). Gözaltına alınanların beşi 20 Ağustos günü adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, bir kişi çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandı.

19 Ağustos: Hakkari'de jandarma güçleri aralarında HDP il yöneticilerinin de bulunduğu sekiz kişiyi [gözaltına aldı](#). Söz konusu kişiler 22 Ağustos günü serbest bırakıldı.

20 Ağustos: İstanbul'da polis 19 HDP üye ve il yöneticisini [gözaltına aldı](#).

20 Ağustos: Şırnak'ta polis eski belediye eş başkanı Serhat Kadirhan'ı [gözaltına aldı](#).

22 Ağustos: Elazığ'da bir cezaevi mahkum ve eski HDP milletvekili Leyla Güven'e karşı cezaevinde Kürtçe şarkı söylediği suçlamasıyla [soruşturma başlattı](#).

DİĞER AZINLIKLAR

16 Ağustos: Milli kadın voleybol takımı oyuncusu [Ebrar Karakurt](#), Instagram'da kız arkadaşıyla bir fotoğrafını paylaşmasının ardından homofobik saldırılarla karşı karşıya kaldı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

16 Ağustos: İstanbul'da polis üç kişiyi zırhlı bir araca zorla [bindirerek](#) araçta işkence ve kötü muameleye maruz bıraktı ve bu kişilere devlet için muhbir olma baskısı yaptı.

18 Ağustos: Şanlıurfa'da bir polis memuru kapı zilini yanlışlıkla çalan Mustafa Bektaş adlı kişiye fiziksel saldırıda [bulundu](#). Olay sonucunda Bektaş'ın ayağı kırıldı.

19 Ağustos: Medyada yer alan haberler, 11 Ağustos günü Şanlıurfa'daki bir cezaevinden başka cezaevlerine iradelerinin aksine transfer edilen sekiz mahkumun transfer esnasında işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını [duyurdu](#).

20 Ağustos: Adana'daki bir cezaevinde gardiyanlar mahkumlara fiziksel ve sözlü saldırıda [bulundu](#).

20 Ağustos: Hakkari'de jandarma güçleri, gözaltındaki bir müvekkilini ziyaret etmek üzere karakola gelen avukat Harika Günay Karataş'a fiziksel saldırıda [bulundu](#).

20 Ağustos: Hakkari'de bir grup polis, bir polis memurunun eşinin şikayeti üzerine bir kargo şirketi çalışanına fiziksel saldırıda [bulundu](#).

20 Ağustos: Üç insan hakları kuruluşu tarafından ortaklaşa hazırlanan bir raporda Adana ve Kahramanmaraş'taki cezaevlerinde mahkumlara yönelik hakaretler, tehditler ve fiziksel şiddet [raporlandı](#).

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE VE HAK İHLALLERİ

17 Ağustos: Kuzey Irak'ta Türkiye tarafından gerçekleştirilen bir hava saldırısı bir kliniği [hedef aldı](#) ve sekiz kişinin ölümüne neden oldu.